

**RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION**

**Bruxelles, den 14. oktober 2008
(OR. fr)**

14090/08

**ENER 322
POLGEN 103
ENV 664
RELEX 748**

NOTE FRA FORMANDSKABET

fra: formandskabet

til: delegationerne

Vedr.: Udkast til rapport til Det Europæiske Råd om energisikkerhed
- Orientering ved formandskabet

Hermed følger til delegationerne dette udkast.

Dokument fra formandskabet**Udkast til rapport til Det Europæiske Råd om energisikkerhed**

Det Europæiske Råd konstaterede den 1. september, at *den seneste tids hændelser viser nødvendigheden af, at Europa intensiverer sine bestræbelser med hensyn til energiforsyningsikkerhed. Det opfordrede Rådet til i samarbejde med Kommissionen at undersøge, hvilke initiativer der skal tages med henblik herpå, navnlig for så vidt angår diversificering af energikilderne og forsyningsruterne.*

1. Det Europæiske Råd i marts 2007 satte sig tre mål for den europæiske energipolitik: at øge forsyningsikkerheden, at sikre de europæiske økonomiers konkurrenceevne og disponibel energi til overkommelige priser samt at fremme miljømæssig bæredygtighed og bekæmpe klimaændringer. Handlingsplanen om *en energipolitik for Europa 2007-2009*, der blev vedtaget ved denne lejlighed, omfatter mange foranstaltninger, som direkte eller indirekte bidrager til målet om energisikkerhed. Det er så meget mere vigtigt at sikre, at dette mål opfyldes på en tilfredsstillende måde, som de foranstaltninger, der vedtages i dag, på længere sigt vil bidrage til at overvinde problemerne i forbindelse med, at visse fossile ressourcer efterhånden opbruges.

Eksternt må Den Europæiske Union finde frem til fælles budskaber, der skal bruges ved henvendelser til de store producent- og transitlande, samtidig med at den fortsætter diversificeringen af sine forsyningskilder og -ruter. Det er vigtigt, at EU og medlemsstaterne taler med én stemme om energispørgsmål med tredjeparter. Internt må der føres målrettede politikker for at spare energi, producere energi på en bedre måde og gøre fremskridt i retning af et ensartet og solidarisk energiområde, idet især samhandelsstrømmen forbedres.

2. Forskellige betydelige initiativer, der allerede er lanceret, vil bidrage til især at forbedre Den Europæiske Unions energisikkerhed. Der er navnlig tale om Fællesskabets handlingsplan for energieffektiviteten, der blev vedtaget i slutningen af 2006 med det mål at forbedre energieffektiviteten med 20% i 2020. Energi-/klimaændringspakken vil ligeledes fremme udviklingen af energi, der kun udsender lidt CO₂, hvilket vil gøre det muligt for EU at begrænse sit forbrug af fossil energi. Det er derfor bydende nødvendigt, at forhandlingerne om denne pakke fører til samlet enighed inden udgangen af 2008. Et gennemsigtigt og konkurrencebaseret indre marked for gas og elektricitet er nødvendigt for at gøre Europa til et ensartet og solidarisk energiområde: den tredje pakke for liberalisering af det indre marked for gas og elektricitet skal med henblik herpå gøres færdig inden valgperiodens afslutning. Endelig vil gennemførelsen af den strategiske energiteknologiplan for EU (SET-planen) bidrage til at fremme diversificeringen af energikilderne. Desuden bør målet om at forbedre den europæiske energisikkerhed tilskynde medlemsstaterne til kollektivt at fastsætte ambitiøse mål om at producere elektricitet uden CO₂ for 2050, idet dette indgår i perspektiverne om at følge IPCC's henstillinger om nødvendigheden af at reducere drivhusgasemissionerne med 80% inden 2050.

3. Det er nu nødvendigt at fremskynde gennemførelsen af den del af handlingsplanen fra marts 2007, der direkte vedrører "forsyningsikkerheden". Derfor anmodede Det Europæiske Råd i marts 2008 om, at den anden *strategiske revision af energipolitikken*, som Kommissionen offentliggør i november, "*især fokuseres på forsyningsikkerhed, herunder samkøringslinjerne, og den eksterne energipolitik.*" Det Europæiske Råd vil på sit forårsmøde i 2009 evaluere gennemførelsen af handlingsplanen om *en energipolitik for Europa* og vedtage de nødvendige foranstaltninger vedrørende energisikkerhed med henblik på handlingsplanens vedtagelse i foråret 2010.

På kort og lang sigt kræver en forbedring af energisikkerheden, som er meget vigtig for beskyttelsen af de europæiske borgere, at Den Europæiske Union og dens medlemsstater fordobler indsatsen med hensyn til ansvar og solidaritet: ansvar, fordi hver enkelt medlemsstat, der først og fremmest garanterer sin egen forsyningssikkerhed, ikke blot skal træffe alle de nationale foranstaltninger for at sikre sig mod risikoen for forsyningsafbrydelser, men også vise sig parat til at bidrage til eventuelle solidaritetsforanstaltninger. Solidaritet, fordi enhver medlemsstat, som står over for en pludselig og midlertidig afbrydelse af energiforsyningen, skal kunne regne med støtte fra de øvrige medlemsstater og EU. Dette er betingelsen for, at der kan iværksættes solidaritetsordninger på europæisk niveau.

4. For at forbedre Europas energisikkerhed og -solidaritet allerede nu foreslås der i dette dokument konkrete foranstaltninger, der skal træffes meget hurtigt. Disse foranstaltninger vedrører energieffektivitet, diversificering af energikilderne, synlighed med hensyn til udbud af og efterspørgsel efter energi, solidaritetsinstrumenter, infrastrukturer og fastlæggelse af fælles budskaber for vores optræden udadtil. Flere af disse foranstaltninger bør kunne indledes inden for rammerne af de forslag, som Kommissionen forelægger i november samtidig med den anden strategiske revision af energipolitikken.

Denne rapport gengiver ikke udtømmende alle de foranstaltninger, der allerede er iværksat, men er koncentreret om de foranstaltninger, hvor der er behov for en politisk impuls.

Energieffektivitet

5. En forøgelse af energieffektiviteten er første prioritet. Den er et af de mest effektive midler til at styrke energisikkerheden og udgør hovedhjørnestenen i vores ambitiøse politik til bekæmpelse af den globale opvarmning, samtidig med at den forbedrer virksomhedernes konkurrenceevne og mindsker forbrugernes energiregning. I 2006 satte Den Europæiske Union sig det mål at forbedre energieffektiviteten med 20% inden 2020 og vedtog en handlingsplan, som skal gøre det muligt på sigt at spare over 250 mio. toe og reducere emissionerne med 780 mio. tons CO₂ om året.

Der skal gøres en energisk indsats for at iværksætte denne handlingsplan, især i sektorerne byggeri og transport: med henblik herpå bør Den Europæiske Union støtte sig på den rapport om bedste praksis, som Det Internationale Energiagentur har udarbejdet på anmodning af G8. De 25 henstillinger i denne rapport vil kunne tages i betragtning i forbindelse med udarbejdelsen af de forskellige foranstaltninger, som endnu ikke er truffet på fællesskabsplan og nationalt plan.

- *Der bør vedtages krævende specifikationer inden årets udgang for flere kategorier af elektriske apparater og især belysning i hjemmet. I løbet af de næste tre år bør der udarbejdes specifikationer for over tyve produktkategorier. Revisionen af direktiverne om miljøvenligt design og energimærkning bør om muligt vedtages inden udgangen af 2009 med ensartede anvendelsesområder for at øge synergien mellem de to lovgivninger og deres effektivitet.*
- *Kommissionen opfordres til allerede i november at foreslå en revision af direktivet om bygningers energieffektivitet, samtidig med at den fastsætter et højere ambitionsniveau, især med hensyn til nye bygninger. Dette direktiv bør ligeledes vedtages inden udgangen af 2009.*
- *Medlemsstaternes gennemførelse af direktivet om energieffektivitet i forbindelse med endelig anvendelse bør forbedres: Kommissionen og Rådet anmodes om hurtigt at undersøge, hvilke foranstaltninger der kan træffes for at gøre de nationale planer mere operationelle og mere sammenhængende.*
- *Kommissionen opfordres til i november at fremlægge en rapport, der gør det muligt at evaluere bidraget fra kraftvarmeproduktion til energieffektivitetsmålene.*

- *Den Europæiske Unions finansielle instrumenter, navnlig strukturfondene, bør anvendes i forbindelse med energieffektivitet. Kommissionen opfordres til i samarbejde med EIB at fastlægge, hvilke finansielle instrumenter der er egnede til at forbedre udpegningen og gennemførelsen af projekter på energieffektivitetsområdet. Denne foranstaltning kunne især målrettes mod kommuner og SMV'er. I den forbindelse kan EIB's strategi, som går ud på generelt i bankens udlånspolitik at prioritere projekter, der har positive virkninger med hensyn til energieffektivitet, komme til at spille en afgørende rolle.*

Diversificering af energikilderne

6. Diversificering af energikilderne bidrager sammen med et godt sammenkoblet system væsentligt til energisikkerheden, ikke blot fordi man undgår at øge Den Europæiske Unions afhængighed, men især fordi en diversificering sikrer større elasticitet/bedre reaktivitet over for forsyningsafbrydelser eller netforstyrrelser. Ud over deres interesse i forbindelse med bekæmpelsen af den globale opvarmning spiller ikke-fossile energikilder en stor rolle i denne sammenhæng. De ambitiøse mål i forbindelse med vedvarende energi gør det muligt i stort omfang at øge den del, som de interne kilder udgør: anvendelsen af disse bør fremme udviklingen af supplerende teknologier med henblik på at øge EU's reaktionskapacitet i forbindelse med risici for forsyningsafbrydelser. Udviklingen af vedvarende energi vil også give Den Europæiske Union konkurrencefordele og dermed sikre indtægter og beskæftigelse. De teknologier, der gør det muligt at anvende de fossile ressourcer, som Europa råder over, på en bæredygtig måde, bør ligeledes udvikles. For at opretholde diversificeringen af energikilderne og teknologierne er det vigtigt, at medlemsstaterne fremmer opretholdelsen af et højt kompetence- og kvalifikationsniveau i alle disse sektorer. Europas energipolitik vil fuldt ud respektere medlemsstaternes valg af energimix.

- *De konkrete foranstaltninger, der er nødvendige for at nå målet på 20% vedvarende energikilder på europæisk plan, der er fastsat i energi/klimapakken, bør gøre det muligt at forbedre Europas energisikkerhed ved at fremme en så bred vifte som muligt af teknologier og tage hensyn til de særlige forhold i medlemsstaterne. EIB opfordres til at gennemføre det mål, den har sat sig, og som går ud på anvende 20% af den finansiering, den vil bevilge til energisektoren, til finansiering af projekter vedrørende vedvarende energikilder.*

- *Gennemførelsen af den strategiske energiteknologiplan (SET-planen) skal fremskyndes, således at Den Europæiske Union kan spille en ledende rolle i udviklingen af disse teknologier: det er nødvendigt med en stærk mobilisering af medlemsstaterne og industrien for at gøre de forskellige industrielle initiativer i planen operationelle. De nødvendige afgørelser for igangsættelsen af disse initiativer, herunder i relevante tilfælde demonstrationsprojekter, skal træffes i 2009.*

Kommissionen opfordres i den forbindelse til i begyndelsen af 2009 at fremlægge sin meddelelse om finansiering af teknologier med lav CO₂-emission, således at man kan finde frem til alle de instrumenter, der vil kunne fremme investeringen i disse teknologier.

- *Opsamling og binding af kulstof er et vigtigt teknologisk spørgsmål med henblik på en sikker og bæredygtig anvendelse af de fossile ressourcer, som Den Europæiske Union råder over, og dens energisikkerhed: det direktiv, som skal fastsætte en retlig ramme for udviklingen af disse teknologier, udgør et af de væsentlige elementer i energi/klimapakken og bør vedtages og iværksættes snarest af medlemsstaterne. Rådet og Kommissionen opfordres til at finde den finansiering, der som supplement til den private sektors investering er nødvendig for at iværksætte de 12 demonstratorer, der er fastsat til 2015.*

- *Hver medlemsstat kan frit vælge, om den vil anvende kerneenergi, der for øjeblikket anvendes til en tredjedel af elproduktionen i Europa. Hvis denne del skal opretholdes, må berørte medlemsstater investere heri i de kommende år. Det vil i det vejledende kerneenergi-program blive fremlagt, hvilke investeringsprojekter der påtænkes i Den Europæiske Union. De nukleare anlæg må med henblik herpå drives på de bedste betingelser for sikkerhed og forsvarlig håndtering af affaldet. I denne forbindelse er det vigtigt, at der på baggrund af højniveaugruppens arbejde hurtigt iværksættes en europæisk ramme for nuklear sikkerhed og arbejdes hen imod definitionen af en sikker og bæredygtig løsning på spørgsmålet om håndtering af radioaktivt affald og brugt brændsel. Det Europæiske Atomforum kan, idet det fortsat inddrager alle interessenter, bidrage til en indgående drøftelse af spørgsmålene vedrørende nuklear energi.*

Synlighed med hensyn til udbud af og efterspørgsel efter energi

7. Det er absolut nødvendigt at udveksle oplysninger om behov og ressourcer på kort og lang sigt for at fremme investeringerne og indlede en fælles og solidarisk indsats på energisikkerhedsområdet.
8. Gennemsigtigheden vedrørende olie- og gaslagre må øges: med hensyn til de kommercielle olielagre er det afgørende, at Europa yder sit fulde bidrag til, at oliemarkedet fungerer korrekt, ved at tilpasse sin praksis med hensyn til gennemsigtighed til praksis i USA og Japan.
- *Kommissionen har oplyst, at den i midten af november vil foreslå lovgivningsforanstaltninger med henblik på at lette den ugentlige offentliggørelse af de kommercielle olielagre, idet kvaliteten af oplysningerne sikres. For at iværksætte dette forslag vil Kommissionen foretage en costbenefitanalyse. Kommissionen opfordres til inden årets udgang at anmode industrien om at foregribe vedtagelsen af foranstaltninger til gennemførelse af denne lovgivning ved at tage initiativ til frivilligt at offentliggøre de europæiske kommercielle lagre hver uge.*

- *Kommissionen opfordres ligeledes til at fremlægge konkrete forslag til at forbedre gennemsigtigheden vedrørende strømme, efterspørgsel og niveau for gaslagrene.*
9. Den tredje pakke for liberalisering af det indre marked for gas og elektricitet indeholder forskellige foranstaltninger, som bidrager direkte til at forbedre synligheden på lang sigt på nationalt og regionalt plan og på fællesskabsplan. Fastlæggelse af langsigtede investeringsplaner, udvikling af regionalt samarbejde og forbedring af samarbejdet mellem de regulerende myndigheder bør i den forbindelse gøre det muligt i højere grad at tage hensyn til energisikkerhedskravene på hele markedet.
- *Disse foranstaltninger, navnlig dem, der skal fremme gennemsigtigheden, bør iværksættes hurtigt på de forskellige niveauer, og så vidt muligt uden at det er nødvendigt at afvente den fuldstændige gennemførelse af lovgivningsteksterne.*
10. Ud over disse foranstaltninger er det nødvendigt at finde frem til en fælles vision for fremtiden på energiområdet for at kunne analysere risiciene på kort og mellemlang sigt og evaluere de investeringer, der skal foretages i Europa. Kommissionen, hvis energiobservatorium allerede forelægger detaljerede oplysninger om medlemsstaternes produktion og forbrug, bør udarbejde en prognose for olie, gas og elektricitet på grundlag af oplysningerne for hvert enkelt land. For at sikre kvaliteten af disse oplysninger må dialogen mellem den offentlige og den private sektor øges.
- *Kommissionen opfordres til inden årets udgang at fremlægge en første visionsrapport om energibehov og -efterspørgsel på grundlag af de prognoser, der er udarbejdet for hver medlemsstat.*
- *Kommissionen opfordres til inden årets udgang at foreslå de nærmere vilkår for organisationen af et europæisk forum, som i første halvår af 2009 skal samle den offentlige og private sektor til en drøftelse af udsigterne for udbud og efterspørgsel og prognoserne for infrastrukturterne.*

Solidaritetsinstrumenter

11. Der findes allerede lovgivning om olielagre. De medlemsstater, som er parter i IEA, er omfattet af en tilsvarende ordning, der dog ikke hænger fuldstændig sammen med den, der er gældende inden for EU. De to ordninger fungerer godt, men bør gøres mere sammenhængende.
- *Kommissionen opfordres til allerede i november at foreslå de nødvendige tilpasninger for at forbedre sammenhængen mellem gældende fællesskabslovgivning vedrørende olielagre og IEA's instrument.*
12. Lovgivningen om gasforsyningssikkerheden består hovedsagelig af frivillige bestemmelser, f.eks. om oplagring eller samarbejde over grænserne. For at kombinere solidaritet og ansvarlighed vil det være nyttigt at iværksætte en ordning, hvor hver medlemsstat fastsætter sikkerhedsmargener, der gør det muligt i hastetilfælde at frigøre en vis procentdel af dens topforbrug, enten ved lagernedbringelse, ved forøgelse af produktion eller import eller ved nedsættelse af forbruget. Hver medlemsstat fastlægger selv de nærmere tekniske vilkår for opfyldelsen af denne forpligtelse. I tilfælde af en forsyningskrise i en eller flere medlemsstater sættes denne ordning i værk inden for Fællesskabet og under overholdelse af de sædvanlige markedsprincipper og -procedurer.
- *Kommissionen opfordres til allerede i november at fremlægge konkrete forslag med henblik på at indføre en solidaritetsordning, der er baseret på hver medlemsstats evne til at frigøre sikkerhedsmargener, som led i den revision af direktivet om gasforsyningssikkerhed, som den vil foreslå i 2009.*
- *Kommissionen bør ligeledes sammen med medlemsstaterne indlede en samlet overvejelse af de strukturelle eller tekniske foranstaltninger, der vil kunne styrke gasforsyningssikkerheden. Denne overvejelse bør navnlig videreføres i forbindelse med arbejdet i Gaskoordinationsgruppen i 2009.*

Infrastrukturer

13. En europæisk sikkerheds- og solidaritetspolitik på energiområdet kræver tilstrækkelige net og infrastrukturer. Dette er en af de vigtigste udfordringer i tredje pakke for liberalisering af gas og elektricitet, som især vedrører udarbejdelse af en europæisk udviklingsplan for transportnettene, iværksættelse af tekniske kodekser til harmonisering af reglerne for netforvaltning i Den Europæiske Union og en lang række bestemmelser, der vil fremme udviklingen af de nødvendige infrastrukturer. Det er ligeledes nødvendigt, at strømmene af vedvarende energi sikkert og pålideligt kan integreres i det europæiske net, navnlig når det drejer sig om den betydelige fremtidige offshore-vindenergi kapacitet.
14. Visse samkøringslinjeprojekter er blevet fastlagt som prioriterede; for fire af dem er der udpeget en europæisk koordinator. Fremskridtene er ujævne og som helhed sandsynligvis for langsomme; disse projekter skal afsluttes. Det er absolut nødvendigt at undersøge, om denne liste over prioriterede projekter fortsat er aktuel, eller om den skal revideres. Man bør være særlig opmærksom på den kritiske situation for de medlemsstater, som ikke har nogen elektricitets- eller gasforbindelse med resten af EU, bl.a. øerne og de baltiske lande. Kommissionen vil ligeledes kunne undersøge, om det er hensigtsmæssigt at udnævne nye koordinators til at forbedre samkøringslinjerne i den østlige del af EU.
- *Kommissionen opfordres til i november at fremlægge retningslinjer for en ajourføring og styrkelse af de transeuropæiske energitransportnet, og i den sammenhæng navnlig at være opmærksom på forsyningsikkerheden på de perifere energimarkeder.*
 - *På grundlag af en evaluering af de igangværende projekter opfordres Kommissionen til at fremlægge en rapport, som indkredser problemerne med samkøringslinjerne, foreslår foranstaltninger til afhjælpning heraf og fastlægger en arbejdsplan med henblik på en første drøftelse inden årets udgang og vedtagelse af konklusioner på Det Europæiske Råds forårsmøde 2009. Der må i denne rapport lægges særlig vægt på de europæiske nets sammenkobling med forsyningsinfrastrukturene under hensyn til nødvendigheden af at diversificere både kilder og ruter.*

- *Der bør især foreslås konkrete foranstaltninger på grundlag af en indgående analyse med henblik på:*
 - *at forbedre de baltiske staters samkøringslinjer med deres europæiske naboer*
 - *at fortsætte gennemførelsen af el- og gasringen i Middelhavsområdet*
 - *at ajourføre el- og gasforbindelserne mellem Centraleuropa og Sydøsteuropa, især på grundlag af energifællesskabet*
 - *at intensivere det nødvendige arbejde for at gennemføre den sydlige gaskorridor, især for så vidt angår tilrådighedsstillelsen af de nødvendige gasmængder og transitbetingelserne.*

- *Der vil kunne tilrettelægges en konference om samkøringslinjerne i første halvår af 2009 med henblik på en bred udveksling mellem de offentlige og private beslutningstagere, navnlig de regulerende myndigheder, på grundlag af Kommissionens rapport.*

15. For så vidt angår gas udgør anvendelse af flydende naturgas (LNG) et yderligere middel til diversificering og fleksibilitet, på den betingelse naturligvis, at Europa råder over et tilstrækkeligt antal terminaler til gastankskibe og midler til at sikre, at hele det europæiske marked drager fordel af disse supplerende sikkerhedsmargener. Den nuværende infrastruktursituation er imidlertid ikke tilfredsstillende. Dette spørgsmål skal derfor også undersøges nøje.

- *Kommissionen opfordres til i første halvdel af 2009 at fremlægge en europæisk handlingsplan for LNG, som gør det muligt at fremhæve dens rolle i forbindelse med energisikkerhed og at identificere de foranstaltninger, der skal træffes.*

16. Gennemførelsen af infrastrukturprojekterne sker hovedsagelig på grundlag af privat initiativ og finansiering, hvilket kræver, at disse projekter er tilstrækkelig rentable. Alle midler til finansiering af disse infrastrukturer, herunder ved langsigtede kontrakter eller fællesskabsfinansiering, skal således evalueres. Også reguleringsrammen spiller en væsentlig rolle i forbindelse med de private aktørers investeringsafgørelser; tredje pakke for liberalisering af gas og elektricitet placerer således energisikkerhed blandt de generelle mål, som de nationale regulerende myndigheder skal overholde under udøvelsen af deres beføjelser.

- *Kommissionen og EIB opfordres til at fremlægge en evaluering af mulighederne for fællesskabsfinansiering og af, hvordan disse kan mobiliseres til brug for prioriterede energisikkerhedsprojekter; især bør den arbejdsgruppe, som Kommissionen og EIB har nedsat, i kontakt med de europæiske institutionelle investorer inden begyndelsen af december formulere konkrete forslag med henblik på at mobilisere de institutionelle investorers investeringskapacitet på lang sigt bedre omkring EIB.*
 - *De myndigheder, der regulerer energimarkedene, og som sikrer markedernes konkurrencesituation, skal også tage hensyn til forsyningsikkerhedsaspekterne og fremme gennemførelsen af de nødvendige investeringer.*
17. Udviklingen af samkøringslinjerne afhænger også af, at borgerne accepterer de store infrastrukturprojekter, hvilket forudsætter, at disse informeres tilfredsstillende om betydningen af de transnationale net. Der skal fortsat gøres fremskridt i denne retning.
- *I forbindelse med de offentlige undersøgelser, der foretages for at kunne godkende hvert enkelt projekt, skal de europæiske borgere fra 2009 modtage oplysninger om behovene for samkøringslinjer for el og gas, som udgør et væsentligt element i deres sikkerhed.*

Ekstern del

18. Handlingsplanen om en energipolitik for Europa fastsætter retningslinjer, ud fra hvilke prioriteterne for Den Europæiske Unions indsats udadtil kan fastlægges, dels ved at udvide principperne for det indre marked for gas og elektricitet til nabolandene, dels ved at udvikle en afbalanceret og konstruktiv dialog med alle partnere på energiområdet, hvad enten der er tale om de vigtigste leverandører, transitlandene eller de store forbrugerlande. I den anden strategiske revision af energipolitikken vil Kommissionen region for region evaluere de fremskridt, der er gjort siden denne plans vedtagelse, inden for rammerne af disse dialoger og samarbejdsformer.

- *På grundlag af evalueringen af fremskridtene bør Kommissionen inden årets udgang stille forslag om en fastlæggelse af de lande, hvor EU bør videreføre eller påbegynde en indsats, især med hensyn til geografisk diversificering af energikilder og forsyningsruter. Opmærksomheden bør især rettes mod udvikling af et energipartnerskab med Afrika.*
19. Inden for rammerne af dialogen og samarbejdet med tredjelandene udgør udviklingen af et gensidigt kendskab til de disponible ressourcer, investeringsplanerne og udviklingen i efterspørgslen et væsentligt element i Den Europæiske Unions sikkerhed på lang sigt.
- *Der planlægges et møde på højt plan med landene i området omkring Det Kaspiske Hav og transitlandene i foråret 2009.*
 - *Denne dimension bør undersøges systematisk, ikke blot med vore vigtigste leverandører, men også med de øvrige store forbrugerlande.*
20. En forbedring af energieffektiviteten overalt i verden udgør på lang sigt det vigtigste middel til at sikre Den Europæiske Unions energisikkerhed, fordi det bidrager til en afbalanceret og kontrolleret ressourceforvaltning. Med henblik herpå bør det nye internationale partnerskab for samarbejde om energieffektivitet (IPEEC), som blev lanceret i juni inden for rammerne af det udvidede G8, spille en central rolle.
- *Sekretariatet for det internationale partnerskab for samarbejde om energieffektivitet bør oprettes snarest, og der bør opfordres til, at så stort et antal lande som muligt tilslutter sig dette initiativ.*
21. Inden for rammerne af Barcelonaprocessen: Middelhavsunionen findes væsentlige projekter på energiområdet: solenergiplan for Middelhavsområdet, styrkelse af elsamkøringslinjerne. Middelhavsunionen vil arbejde på iværksættelsen af projekter under hensyn til komplementariteten mellem de europæiske politikker og de initiativer, der gennemføres af energiaktørerne syd for Middelhavet.

- *For at fremme indførelsen af en retlig ramme, der fremmer udviklingen af fælles projekter, bør Middelhavslandene opfordres til at undertegne erklæringen om energichartret på mininsterkonferencen om energichartret (i november).*

22. Udbygningen af partnerskabet med Energifællesskabets lande og med Den Europæiske Unions nabolande bidrager i stort omfang til at styrke energisikkerheden ved at eksportere gældende fællesskabsret til naboregionerne. Den skal fremme udviklingen af samkøringslinjer og samlingen på gas- og elektricitetsmarkederne i det sydøstlige Europa og omkring Middelhavet.

- *Kommissionen og Rådet opfordres til inden for rammerne af Energifællesskabet at undersøge muligheden for at udvide områderne for overtagelse af gældende fællesskabsret til nye områder, navnlig vedvarende energikilder. Forhandlingerne med henblik på udvidelse af Energifællesskabet til Østeuropa skal også fortsætte.*
